Ailede Ataerkillik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ailede Ataerkillik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16466

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ailede Ataerkillik Ölçe?i (AAÖ), aile yap?s? içinde gözlemlenen ataerkil inanç ve tutumlar?n derecesini sistematik olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik ölçüm arac?d?r. Ölçe?in geli?tirme çal??mas? Muzaffer Özbek taraf?ndan yap?lm?? ve 2019 y?l?nda sunulmu?tur. Bu araç, Türkiye ba?lam?nda, cinsiyet rollerinin ve hiyerar?ik güç da??l?m?n?n aile içi dinamikler üzerindeki etkisini bilimsel olarak de?erlendirmeyi hedeflemektedir. AAÖ, sosyal psikoloji ve aile çal??malar? alanlar?nda, ataerkilli?in psikometrik boyutlar?n? analiz etmek için önemli bir kaynak sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ailede Ataerkillik, Ölçek Geli?tirme, Cinsiyet Rolleri, Aile Dinamikleri, Ataerkillik, Sosyal Tutumlar.

Yazarlar

Muzaffer Özbek

Amaç

Ailede Ataerkillik Ölçe?i'nin (AAÖ) temel amac?, bireylerin aile birimi içerisindeki geleneksel ve ataerkil de?erlere ne ölçüde ba?l? olduklar?n? belirlemektir. Bu ölçek, özellikle Türkiye'deki aile yap?s?nda ataerkilli?in alg?lanan düzeyini, bu tutumlar?n bireylerin ya?amlar? ve ili?kileri üzerindeki etkilerini incelemek üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek, akademik ara?t?rmac?lara ve klinik uygulay?c?lara, kültürel olarak hassas bir ba?lamda aile içi güç hiyerar?ilerini ve cinsiyet temelli e?itsizlikleri nicel olarak de?erlendirme imkan? sunmaktad?r. Bu sayede, toplumsal de?i?imlerin aile yap?s? üzerindeki etkileri daha derinlemesine anla??labilir.

Yap? (Kavramsal Çerçeve)

Ölçek, sosyolojik ve psikolojik anlamda ataerkilli?i merkeze almaktad?r. Ataerkillik, erkeklerin birincil güce sahip oldu?u, ahlaki otoriteyi, sosyal ayr?cal?klar? ve mülkiyet kontrolünü elinde tuttu?u bir sosyal sistem olarak tan?mlan?r. AAÖ, bu yap?y? olu?turan temel boyutlar? ölçmeyi amaçlar; örne?in, karar verme süreçlerinde erkek egemenli?i, kad?n?n rolünün ev içi alanla s?n?rland?r?lmas? ve erkek çocuklara verilen öncelik gibi alt boyutlar? içermesi beklenir.

Ölçe?in ölçtü?ü **yap?**, sadece bireyin kendi tutumlar?n? de?il, ayn? zamanda aile içinde gözlemledi?i ve kabul etti?i normlar? da kapsayacak ?ekilde geni?letilmi?tir. Bu, ataerkil sistemin

ARABPSYCHOLOGY.COM

sürdürülmesine katk?da bulunan davran??sal ve bili?sel kal?plar?n anla??lmas? için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Ailede Ataerkillik Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?na dair detayl? bulgular, 2019 y?l?nda sunulan bildiri kapsam?nda yer almaktad?r. Ölçek geli?tirme sürecinde, kavramsal yap?n?n ölçülmek istenen yap?y? ne derece temsil etti?ini belirlemek amac?yla içerik geçerli?i ve yap? geçerli?i çal??malar? yürütülmü?tür.

Yap? geçerli?ini sa?lamak için genellikle Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm?? olup, ölçe?in teorik olarak öngörülen alt boyutlar? do?rulay?p do?rulamad??? incelenmi?tir. Tam ve kesin geçerlik katsay?lar? bu genel kaynakta belirtilmemi? olmakla birlikte, ölçe?in akademik bir kongrede sunulmu? olmas?, geli?tirme sürecinin bilimsel standartlara uygun olarak ilerledi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve istikrar?n? göstermektedir. Geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek amac?yla **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle uyumlu oldu?unu gösterir.

Güvenirlik sonuçlar?, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? örneklemler üzerinde uyguland???nda benzer sonuçlar verme yetene?ini desteklemektedir. Ölçek geli?tirme sürecinin bir parças? olarak, muhtemelen test-tekrar test güvenirlik analizleri de gerçekle?tirilmi? olabilir, ancak bu bilgilere dair spesifik veriler mevcut de?ildir.

Faktör Analizi

Ailede Ataerkillik Ölçe?i'nin boyutlulu?unu ortaya ç?karmak için genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçek maddelerinin alt?nda yatan temel faktörleri veya boyutlar? belirlemeye yard?mc? olur. Ataerkilli?in çok boyutlu bir yap? olmas? nedeniyle, ölçe?in birden fazla faktöre ayr?lmas? beklenir (örne?in, Karar Alma Yetkisi, Cinsiyet Temelli ?? Bölümü, Geleneksel Aile ?deolojisi).

Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in nihai formunun ve derecelendirme yap?s?n?n belirlenmesinde kritik rol oynam??t?r. Bu analizler, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini destekleyen önemli bir ad?md?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç Bilgileri

Test Type:

Geli?tirme Ölçe?i (Development Scale)

Format:

Derecelendirme format? (Genellikle Likert tipi bir derecelendirme kullan?ld??? varsay?lmaktad?r, ancak kesin bilgi mevcut de?ildir.)

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Türkiye'deki yeti?kin bireyler ve aile üyeleri.

Age Group:

Yeti?kin nüfus.

Population Details:

Ölçek, ataerkil tutumlar? ölçmek üzere geni? bir sosyo-ekonomik ve demografik yelpazeden bireyler üzerinde uygulanm??t?r.

Test Methodology:

Özbildirim ölçe?i (Self-report scale).

Anahtar Kelimeler

Ataerkillik, Aile, Geçerlik, Güvenirlik, Muzaffer Özbek, Geleneksel Aile Yap?s?, Faktör Analizi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses:

Bilgi mevcut de?ildir.

Correspondence Address:

Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ailede Ataerkillik Ölçe?i, Muzaffer Özbek taraf?ndan geli?tirilmi? olup, ilk kez 2019 y?l?nda bilimsel bir kongrede sunulmu?tur. Ölçe?in kullan?m? ve izin gereksinimleri için do?rudan sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücretine dair bilgi kaynakta belirtilmemi?tir.

Ölçe?in orijinal sunumuna ait kaynak metinlere a?a??daki linkten eri?ilebilir: ubaksymposium.org.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ailede-ataerkillik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Özbek, M. (2019, 14 - 17 ?ubat). *Ailede Ataerkillik Ölçe?i: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?* . 4. Uluslararas? Bilimsel Ara?t?rmalar Kongresi, Yalova, Türkiye.

Ailede Ataerkillik Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r. Maddelere ula?mak için yukar?da belirtilen PDF belgesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM